

LIETUVOS OPTOMETRININKŲ PROFESINIO TOBULINIMO IR OPTOMETRINĖS PRIEŽIŪROS PASLAUGŲ PLĖTROS POREIKIO ĮVERTINIMAS

Vaida Kačergienė¹, Jelena Kutkauskienė², Saulius Galgauskas³

¹VšĮ Antakalnio poliklinika, ²Mykolo Romerio teisės mokyklos Viešosios teisės institutas,

³Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Sveikatos mokslų institutas,
Ausų, nosies, gerklės ir akių ligų klinika

Raktažodžiai: asmens sveikatos priežiūra, optometrija, optometrininkas, optometrininko profesinis tobulinimas, optometrinės priežiūros paslaugos.

Santrauka

Darbo tikslas. Įvertinti Lietuvos optometrininkų profesinio tobulinimo ir optometrinės priežiūros paslaugų plėtros poreikį.

Darbo metodika. Kiekybiniam tyrimui atlikti naudotas anketinės apklausos metodas. Tyrimo priemone pasirinktas elektroninis klausimynas, į kurį respondentams išsiųsta nuoroda elektroniniu paštu. Tiriamųjų grupę (134 respondentai) sudarė optometrininkai, registruoti Lietuvos optometrininkų asociacijoje. Anketų grįžtamumas siekė 64,2 proc., t.y. iš viso buvo užpildytos ir pateiktos analizei 86 anketos. Analizei pateiktose anketose: 48,8 proc. respondentų nurodytas darbo stažas buvo 6–10 m., o 82,6 proc. – pagrindinė darbo vieta buvo didmiestis (Vilnius, Kaunas, Klaipėda). SPSS programinė įranga (23.0 versija) panaudota duomenų statistinei analizei. Rezultatų skirtumai laikyti statistiškai reikšmingais, kai $p < 0,05$.

Rezultatai. Nustatyta, kad 50 proc. Lietuvos optometrininkų pageidautų dalyvauti profesinio tobulinimo renginiuose 3–4 kartus per metus, o 27,9 proc. – 5 ir daugiau kartų per metus. Svarbiausia optometrininkų profesinio tobulinimo sritis yra akių ligos, jų atpažinimas ir regos korekcija (83,7%). Identifikuota pagrindinė, didžiausios plėtros reikalinga paslauga – akių ligų ir patologijų nustatymas (64,1%). Respondentų pasiskirstymo pagal naudotus kintamuosius ir darbo stažą palyginimas atskleidė, jog statistiškai reikšmingai skyrėsi dalyvavimo optometrijos profesinio tobulinimo renginiuose poreikis bei tobulinimo sritys, susijusios su sausa akimi ir jos

priežiūra, miopija ir jos korekcija, presbiopija ir jos korekcija bei kontaktiniais lęšiais ($p < 0,05$). Palyginimas, naudojant gyvenvietės tipą vietoje darbo stažo, parodė, kad statistiškai reikšmingai skyrėsi tik tobulinimo sritis, susijusi su vaikų regos sutrikimų ypatumais bei šios optometrinės priežiūros paslaugos: regos korekcijos kortelės akiniams išrašymas, siuntimo gydytojui oftalmologui išrašymas, akių ligų ir patologijų nustatymas bei diagnostinių priemonių, priskiriamų medicinos prekėms, naudojimas ($p < 0,05$).

Išvados. Dėl nepakankamos profesinės darbo patirties Lietuvos optometrininkų profesinio tobulinimo poreikis yra gana aukštas, ypač sričiai, susijusiai su akių ligomis, jų atpažinimu ir regos korekcija. Lietuvoje didžiausias optometrijos paslaugų plėtros poreikis tenka akių ligų ir patologijos nustatymui.

Įvadas

Pasaulinė optometrijos taryba (angl. World Council of Optometry) optometriją apibrėžia kaip savarankišką, diplomuotą ir teisiškai reglamentuojamą asmens sveikatos priežiūros profesiją, o optometrininkus įvardija kaip akių bei regos pirminės asmens sveikatos priežiūros specialistus, kurie teikia visapuses akių ir regos priežiūros paslaugas, apimančias refrakciją, akių ligų atpažinimą, nustatymą, diagnostiką ir valdymą bei regos būklių reabilitaciją [1]. Remiantis Pasaulio sveikatos organizacijos duomenimis, akių ir regos sveikatos sutrikimų turi apie 1 milijardas žmonių [2]. Esminės akių ir regos sveikatos sutrikimų priežastys yra nekoreguotos refrakcijos ydos (miopija, hipermetropija, astigmatizmas – 123,7 mln.), katarakta (65,2 mln.) ir glaukoma (6,9 mln.) [2]. Visų šių būklių raidai galima užkirsti kelią, pritaikius atitinkamas prevencijos priemones, pvz. refrakcijos ydos gali būti koreguojamos akiniais ir (arba) kontaktiniais

lėšiais. Geras pirminės akių sveikatos priežiūros organizavimas yra esminė kiekvienos šalies sveikatos apsaugos sistemos dalis, kur pagrindinis vaidmuo tenka optometrijos specialistams – optometrininkams, turintiems aukštą profesinę kvalifikaciją [3].

Lietuvoje optometrininkai oficialiai buvo priskirti asmens sveikatos priežiūros specialistams, kai 2018 m. Lietuvos Respublikos (LR) sveikatos apsaugos ministro įsakymu buvo patvirtinta Lietuvos medicinos norma MN 166:2018 „Optometrininkas“ [4]. Šiame dokumente optometrininkas įvardijamas kaip asmens sveikatos priežiūros specialistas, teisės aktų nustatyta tvarka įgijęs optometrininko profesinę kvalifikaciją. Optometrininko praktika – teisės aktų reglamentuota optometrininko pagal įgytą profesinę kvalifikaciją ir nustatytą kompetenciją vykdoma suaugusių asmenų optometrinė priežiūra. Optometrinė priežiūra – asmens sveikatos priežiūros dalis, apimanti regos, akies refrakcijos ir jos pakitimų tyrimą, korekciją akiniais ir (ar) kontaktiniais lėšiais ir akinių ir (ar) kontaktinių lėšių skyrimo kortelių išrašymą. Optometrijai tapus teisiškai reglamentuojama profesija, atitinkamai padidėjo optometrininkų profesinio tobulinimo aktualumas dėl būtinybės licencijuoti jų praktiką. Lietuvoje optometrininkai praktikuoja jau daugiau nei 12 metų, tačiau tyrimų, įvertinančių šių specialistų profesinio tobulinimo ir optometrinės priežiūros paslaugų plėtros poreikį, neatlikta.

Darbo tikslas – įvertinti Lietuvos optometrijos specialistų profesinio tobulinimo ir optometrinės priežiūros paslaugų plėtros poreikį.

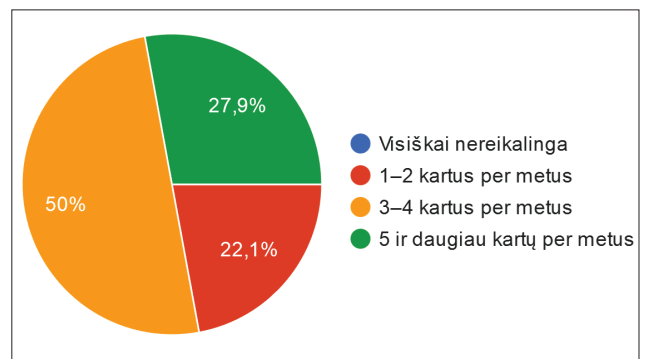
Tyrimo medžiaga ir metodai

Kiekybiniam tyrimui atlikti buvo naudojamas anketinės apklausos metodas. Anketinės apklausos tiriamųjų grupę (134 respondentai) sudarė Lietuvos Respublikos teritorijoje praktikuojantys optometrijos specialistai, įtraukti į Lietuvos optometrininkų asociacijos narių registrą. Tiriamosios grupės imties dydis 100 respondentų apskaičiuotas naudojant imties dydžio skaičiuoklę, parinkus 95 proc. reikšmingumo lygmenį ir ± 5 procentų paklaidos ribą [5]. Jungtinės Karalystės optometrininkų koledžo paruoštas standartizuotas klausimynas buvo modifikuotas ir panaudotas kaip šio tyrimo priemonė [6]. Tiriamųjų anketinė apklausa atlikta 2019-02-04 – 2019-02-25 laikotarpiu, išsiuntus 134 respondentams internetinę nuorodą į Google elektroninę anketos formą [7]. Anketų grįžtamumas siekė 64,2 proc., t.y., iš viso buvo užpildytos ir pateiktos analizei 86 respondentų anketos. Analizei pateiktose anketose: 48,8 proc. respondentų nurodytas darbo stažas buvo 6–10 m., 29,1 proc. – iki 5 m. ir 22,1 proc. – daugiau nei 10 metų. Pagrindinė darbo vieta: didmiestis (Vilnius, Kaunas, Klaipėda) – 82,6 proc. respondentų, rajono centras 14 proc. ir seniūnija – 3,4 procento.

SPSS programinė įranga (23.0 versija) panaudota duomenų statistinei analizei. Pearson chi kvadrato kriterijus buvo naudotas respondentų pasiskirstymo pagal darbo stažą bei gyvenvietės tipą, kurioje teikia paslaugas, palyginimui, kai 80 proc. ir daugiau prognozuojamų reikšmių buvo didesnės nei 5. Fisher tikslusis testas naudotas, kai daugiau nei 20 proc. prognozuojamų reikšmių buvo mažesnės nei 5. Rezultatų skirtumai laikyti statistiškai reikšmingais, kai $p < 0,05$. Shapiro–Wilk testu tikrintas tolydžiųjų kintamųjų skirstinių normalumas. Pagal normalųjį skirstinį pasiskirsčiusiems skirstiniams apskaičiuoti vidurkiai ir standartiniai nuokrypiai, jo nesant, apskaičiuotos medianos bei pirmieji ir tretieji kvartilai. Student t testas naudotas pagal normalųjį skirstinį pasiskirsčiusių tolydžiųjų kintamųjų reikšmių palyginimui, o Mann-Whitney U testas – normalumo sąlygos netenkinančių kintamųjų palyginimui.

Tyrimo rezultatai

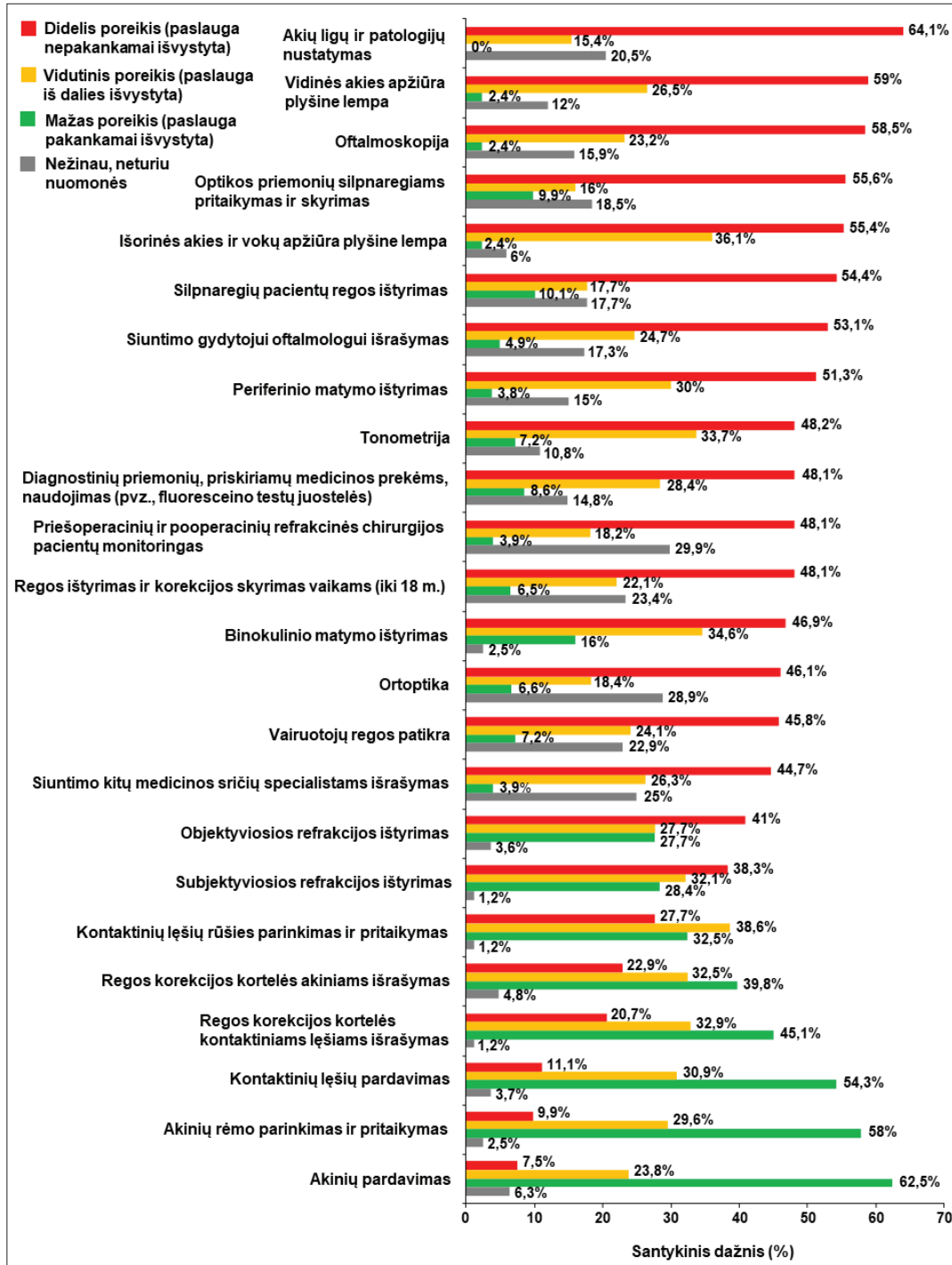
Lietuvos optometrijos specialistų profesinio tobulinimo poreikio įvertinimas. Respondentų atsakymų į anketos klausimą „Koks, Jūsų nuomone, būtų optimalus dalyvavimo profesinėse konferencijose, seminaruose ar mokymuose dažnis?“ analizė atskleidė, kad pusė optometrininkų (50%) pageidautų dalyvauti profesinio tobulinimo renginiuose 3–4 kartus per metus (1 pav.). 27,9 proc. optometrininkų nurodė, jog jie norėtų dalyvauti tokiuose renginiuose 5 ir daugiau kartų, kiti (22,1%) – nuo 1 iki 2 kartų per metus. Nei vienas iš respondentų nenurodė, kad dalyvavimas profesinėse konferencijose, seminaruose ar mokymuose yra visiškai nereikalingas. Palyginus respondentų pasiskirstymą pagal dalyvavimo optometrijos profesinio tobulinimo renginiuose poreikį ir darbo stažą optometrininko pareigose, nustatytas statistiškai reikšmingas skirtumas ($p=0,024$). Statistiškai reikšmingo skirtumo nenustatyta pasiskirstyme pagal gyvenvietės, kurioje optometrininkai teikia savo paslaugas, tipą

1 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal dalyvavimo optometrijos profesinio tobulinimo renginiuose poreikį

niūnijose. Kita vertus, pastarieji optometrijos specialistai daugiau linkę tobulintis ir kelti kvalifikaciją tokiose srityse, kaip sausa akis ir jos priežiūra, spalvinis matymas,

presbiopija ir jos korekcija, silpnaregystė bei akių traumos.
Optometrinės priežiūros paslaugų plėtros poreikio įvertinimas. Respondentų atsakymų į anketos klausimą

3 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal optometrinės priežiūros paslaugų plėtros poreikį

„Koks, Jūsų nuomone, yra tam tikrų optometrinės priežiūros paslaugų plėtojimo poreikis?“ analizė atskleidė, kad optometrininkai didžiausią plėtros poreikį mato tokioms paslaugoms, kaip akių ligų ir patologijų nustatymas (64,1%), vidinės akies apžiūra plyšine lempa (59%), oftalmoskopija (58,5%), optikos priemonių silpnaregiams pritaikymas ir skyrimas (55,6%), išorinės akies ir vokų apžiūra plyšine lempa (55,4%), silpnaregių pacientų regos ištyrimas (54,4%), siuntimo gydytojui oftalmologui išrašymas (53,1%), periferinio matymo ištyrimas (51,3%), tonometrija (48,2%), diagnostinių priemonių, priskiriamų medicinos prekėms, naudojimas (pvz., fluoresceino testų juostelės) (48,1%), priešoperacinės ir pooperacinės refrakcinės chirurgijos pacientų stebėseną (48,1%), regos ištyrimas ir korekcijos skyrimas vaikams (iki 18 m.) (48,1%), binokulinio matymo ištyrimas (46,9%), ortoptika (46,1%), vairuotojų regos patikra (45,8%) bei siuntimo kitų medicinos sričių specialistams išrašymas (44,7%) (3 pav.). Vidutinį plėtros poreikį turi kontaktinių lęšių rūšies parinkimas ir pritaikymas (38,6%), regos korekcijos kortelės akiniams išrašymas (32,5%), subjektyviosios refrakcijos ištyrimas (32,1%) ir objektyviosios refrakcijos ištyrimas (27,7%). Mažiausią plėtros poreikį respondentai nurodė šioms optometrinės priežiūros paslaugoms: akinių pardavimas (62,5%), akinių rėmo parinkimas ir pritaikymas (58%), kontaktinių lęšių pardavimas (54,3%), regos korekcijos kortelės kontaktiniams lęšiams išrašymas (45,1%). Palyginus respondentų pasiskirstymą pagal optometrinės priežiūros paslaugų plėtros poreikį ir darbo stažą optometrininko pareigose, statistiškai reikšmingo skirtumo nenustatyta ($p > 0,05$). Identifikuota, kad optometrininkai, kurių darbo stažas yra 6 metai ir daugiau, nurodo didesnę plėtoti optometrinės priežiūros paslaugas, susijusias su kontaktinių lęšių rūšies parinkimu ir pritaikymu, objektyviosios refrakcijos ištyrimu, periferinio matymo ištyrimu bei vairuotojų regos patikra, nei optometrijos specialistai, turintys iki 5 metų darbo stažą. Kita vertus, pastarieji optometrininkai daugiau linkę plėtoti tokias optometrinės priežiūros paslaugas, kaip išorinės akies ir vokų apžiūra plyšine lempa, binokulinio matymo ištyrimas, siuntimo kitų medicinos sričių specialistams išrašymas, priešoperacinių ir pooperacinių refrakcinės chirurgijos pacientų stebėseną, ortoptika bei regos ištyrimas ir korekcijos skyrimas vaikams (iki 18 m.). Palyginus respondentų pasiskirstymą pagal optometrinės priežiūros paslaugų plėtros poreikį ir gyvenvietės, kurioje optometrininkai teikia savo paslaugas, tipą, nustatyta, kad statistiškai reikšmingai skyrėsi: regos korekcijos kortelės akiniams išrašymas, siuntimo gydytojui oftalmologui išrašymas, akių ligų ir patologijų nustatymas bei diagnostinių priemonių, priskiriamų medicinos prekėms, naudojimas (pvz., fluoresceino testų juostelės) ($p < 0,05$). Identifikuota, jog minėtų optometrinės priežiūros

paslaugų plėtros poreikis yra apytiksliai 2 kartus didesnis tarp optometrininkų, praktikuojančių didmiesčiuose (Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje), nei tarp optometrijos specialistų, kurie dirba rajonų centruose arba seniūnijose. Didmiesčiuose dirbantys optometrijos specialistai turi didesnę plėtoti tas optometrinės priežiūros paslaugas, kurios susijusios su išorinės akies ir vokų apžiūra plyšine lempa, vidinės akies apžiūra plyšine lempa, oftalmoskopija, tonometrija, periferinio matymo ištyrimu, vairuotojų regos patikra, siuntimo kitų medicinos sričių specialistams išrašymu, priešoperacinių ir pooperacinių refrakcinės chirurgijos pacientų stebėseną, ortoptika bei regos ištyrimu ir korekcijos skyrimu vaikams (iki 18 m.), lyginant su optometrininkais, praktikuojančiais rajonų centruose arba seniūnijose.

Rezultatų aptarimas

Šis tyrimas atskleidė Lietuvos optometrininkų profesinio tobulinimo ir optometrinės priežiūros paslaugų plėtros poreikio ypatumus. Gauti apklausos duomenys parodė aukštą Lietuvos optometrininkų profesinio tobulinimo poreikį – net pusė apklaustųjų nurodė, jog jie pageidautų dalyvauti profesinio tobulinimo renginiuose 3–4 kartus per metus, o beveik trečdalis – 5 ir daugiau kartų. Sritis, kuriose optometrininkų poreikis tobulintis ir kelti kvalifikaciją didžiausias – tai akių ligos, jų atpažinimas ir regos korekcija, astigmatizmas ir jo korekcija, pagyvenusių žmonių regos sutrikimų ypatumai, binokulinis matymas bei žvairumas ir jo korekcija. Toks didelis profesinio tobulinimo poreikis sietinas su palyginti trumpu darbo stažu, t.y. pusės apklaustųjų darbo stažas optometrininko pareigose yra nuo 6 iki 10 metų. Tai reiškia, kad Lietuvos optometrijos specialistų sukaupta profesinė darbo patirtis santykinai nėra didelė. Minėtos tobulinimo sritys glaudžiai susijusios su oftalmologijos mokslu, todėl suprantama, kad optometrininkams jose trūksta žinių ir profesinės darbo patirties. Tai atspindi daugumos respondentų poreikis plėtoti tokias optometrinės priežiūros paslaugas, kaip akių ligų ir patologijų nustatymas, vidinės akies apžiūra plyšine lempa, oftalmoskopija, išorinės akies ir vokų apžiūra plyšine lempa, silpnaregių pacientų regos ištyrimas, tonometrija, priešoperacinės ir pooperacinės refrakcinės chirurgijos pacientų stebėseną. Iš esmės šie rezultatai beveik sutampa su Jungtinės Karalystės (JK) optometrijos koledžo 2015 m. ir JK optometrininkų asociacijos 2018 m. pateiktų anketinių apklausų duomenimis, kurie rodo, kad daugiau nei pusė JK optometrininkų (59,3%) dalyvauja profesinio tobulinimo renginiuose (konferencijoje) 1–3 kartus per metus, o jų didžiausias poreikis (68% JK optometrininkų) tobulintis bei kelti kvalifikaciją yra tose optometrijos srityse, kurios susijusios su akių ligomis, jų atpažinimu ir regos korekcija (pvz., glaukoma, tinklainės ligos) [6, 8]. Skirtingai nuo Lietuvos

optometrininkų, JK optometrijos specialistai yra sukaupę daugiau profesinės darbo patirties, nes jų daugumos darbo stažas yra daugiau nei 15 metų [6]. Be to, 70 proc. JK optometrininkų dirba mažuose miestuose bei kaimo vietovėse, ir tik 30 proc. – didmiesčiuose [6]. 2020 m. Portugalijoje atlikta optometrininkų anketinė apklausa parodė, kad didžiausias profesinio tobulinimo poreikis siejasi su tomis optometrinės priežiūros paslaugomis, kurios yra sudėtingesnės bei rečiau teikiamos pacientams, t.y. prizminių akinių lęšių parinkimas, pritaikymas ir regos korekcijos kortelės jiems išrašymas, kontaktinių lęšių rūšies parinkimas ir pritaikymas sudėtingų klinikinių atvejų metu, silpnaregių pacientų regos ištyrimas, taikomoji akių farmakologija, optometrinės priežiūros paslaugų teikimas specialiujų poreikių turintiems žmonėms [9]. Kita vertus, dalyvavimas profesinio tobulinimo renginiuose (konferencijose, seminaruose) anaipol nereiškia, jog visi optometrininkai pritaiko įgytas naujas žinias savo praktiniame darbe. Tai parodė dar 2012 m. Airijoje atliktas tyrimas, kuris atskleidė, kad iš visų optometrijos specialistų, dalyvavusių seminare apie binokulinį matymą ir jo ištyrimą, tik mažiau nei pusė (37,5%) įdiegė naujas žinias į kasdienę praktiką [10]. Nepaisant tokio santykinai neženklaus efekto, dalyvavimas profesinio tobulinimo renginiuose yra svarbi sudėtinė privalomojo optometrijos specialistų tęstinio mokymo dalis, reikalinga optometrininko praktikos licencijos išdavimui ir pratęsimui Europos šalyse, kuriose optometrijos profesija reglamentuojama teisiškai, o teikiamų optometrijos paslaugų spektras – ypač platus (pvz., JK, Airijoje, Šveicarijoje) [11]. Šiuo atžvilgiu 2020 m. Lietuva tapo vienuolikta Europos šalimi, kurioje privalomas optometrininkų praktikos licencijavimas ir profesinės kvalifikacijos tobulinimas buvo apibrėžtas LR sveikatos apsaugos ministerijos teisės aktuose [11, 12], todėl pagrįstai galima teigti, jog Lietuvos optometrijos specialistų profesinio tobulinimo ir optometrinės priežiūros paslaugų plėtros poreikis ateityje turėtų reikšmingai augti.

Išvados

1. Lietuvos optometrijos specialistų profesinio tobulinimo poreikis yra gana aukštas dėl nepakankamos profesinės patirties, kuri susijusi su palyginti trumpu darbo stažu (6–10 metų).

2. Lietuvos optometrininkų poreikis tobulintis ir kelti savo kvalifikaciją didžiausias tose optometrijos srityse, kurios apima akių ligas, jų atpažinimą ir regos korekciją, astigmatizmą ir jo korekciją, pagyvenusių žmonių regos sutrikimų ypatumus, binokulinį matymą bei žvairumą ir jo korekciją.

3. Daugumos Lietuvos optometrininkų optometrinės priežiūros paslaugų plėtros poreikis glaudžiai siejasi su

oftalmologijos mokslu, t.y. akių ligų ir patologijų nustatymas, vidinės akies apžiūra plyšine lempa, oftalmoskopija, išorinės akies ir vokų apžiūra plyšine lempa, silpnaregių pacientų regos ištyrimas, tonometrija, priešoperacinės ir pooperacinės refrakcinės chirurgijos pacientų stebėseną.

Literatūra

1. World Council of Optometry. WCO's Concept of Optometry. <https://worldcouncilofoptometry.info/concept-of-optometry/>
2. World Health Organization. Blindness and vision impairment. Fact sheets. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/blindness-and-visual-impairment>
3. Woo GC, Woo SY. The need for full scope primary care eye care in every country. *Clin Exp Optom* 2013; 96(1):1-3. <https://doi.org/10.1111/j.1444-0938.2012.00774.x>
4. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. liepos 17 d. įsakymas Nr. V-813 Dėl Lietuvos medicinos normos MN 166:2018 Optometrininkas patvirtinimo. TAR, 2018-06-26; Nr. 12466,1-6.
5. Apklausos.LT. Imties dydžio skaičiuoklė. <http://www.apklausa.lt/imties-dydis>
6. The College of Optometrists. The optical workforce survey 2015. <https://www.college-optometrists.org/uploads/assets/34645cb2-9582-4911-84672b5c888a2f22/Optical-Workforce-Survey-full-report.pdf>
7. Optometrinė priežiūra Lietuvoje. Google forma: sukurta 2019-01-14. <https://goo.gl/forms/AVprmQj9wCEAEsO11>
8. Robinson D, Edwards M, Cockett J, Hey L. IES Report on the Optometrists' Futures 2018: A survey report of recruitment, retention and career aspirations of the optometric workforce, for the Association of Optometrists. Institute for Employment Studies, Brighton, UK, 2018; 1-106.
9. Carneiro VLA, Jorge J. Competencies and training needs of the Portuguese optometrists - a national inquiry. *J Optom* 2020;13(2):88-95. <https://doi.org/10.1016/j.optom.2019.12.003>
10. McDonnell CE, Crehan M. The effect of participating in continuing optometric education: a pilot study. *Optometric Education* 2012; 38(1):32-36.
11. European Council of Optometry and Optics. ECOO blue book 2020: trends in optics and optometry - comparative European data. European Council of Optometry and Optics, Brussels, Belgium 2020;1-46.
12. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. gruodžio 4 d. įsakymas Nr. V-2824 Dėl Asmens sveikatos priežiūros specialistų praktikos licencijavimo taisyklių ir Asmens sveikatos priežiūros specialistų profesinės kvalifikacijos tobulinimo reikalavimų aprašo patvirtinimo. TAR, 2020-12-04; Nr. 26308, 1-12.

**EVALUATION OF THE NEED FOR PROFESSIONAL
DEVELOPMENT AND OPTOMETRIC CARE
SERVICES' EXPANSION OF
LITHUANIAN OPTOMETRISTS**

V. Kačergienė, J. Kutkauskienė, S. Galgauskas

Keywords: personal health care, optometry, optometrist, professional development of optometrist, optometric care services.

Summary

Aim of the work – to evaluate the need for professional development and optometric care services' expansion of Lithuanian optometry specialists.

Methodology of the work. The method of questionnaire survey was used for quantitative research. Electronic questionnaire was chosen as the research instrument, to which a link was sent for respondents by using e-mail. The study group (134 respondents) consisted of optometrists, registered at the Lithuanian Association of Optometrists. Reversibility of questionnaires was 64.2%, i.e. a total of 86 respondents' questionnaires were filled out and submitted for analysis. In the questionnaires submitted for analysis: 48.8% of the respondents had 6–10 years of work experience, and 82.6% – location of the main workplace was large city (Vilnius, Kaunas, Klaipėda). SPSS software (version 23.0) was used for statistical analysis of the data. Differences in results were considered statistically significant, when $p < 0.05$.

Results. It was found that 50% of Lithuanian optometrists would like to participate in professional development events 3–4 times a year, and 27.9% – 5 or more times a year. It was also determined that the greatest need for professional development of opto-

metrists is for the area related to eye diseases, their recognition and vision correction (83.7%). Moreover, it was identified that the main highest need for expansion of optometric care is for the service – detection of eye diseases and pathologies (64.1%). Comparison of the respondents' distribution by the used variables and work experience revealed that there was a statistically significant difference in the need for participation in professional development events of optometry and the areas of professional development related to dry eye and its care, myopia and its correction, presbyopia and its correction, and contact lenses ($p < 0.05$). However, the comparison, using the settlement type instead of work experience, showed that there was a statistically significant difference in the only area of professional development, related to peculiarities of children's vision disorders and the following optometric care services: writing prescription for spectacles, referring to ophthalmologist, detection of eye diseases and pathologies, and use of diagnostic means assigned to medical goods ($p < 0.05$).

Conclusions. Due to the lack of professional work experience, the need for professional development of Lithuanian optometrists is quite high, especially in the area related to eye diseases, their recognition and vision correction. In Lithuania, the highest need for the development of optometry services is for the detection of eye diseases and pathologies.

Correspondence to: vaida.kacergiene@gmail.com

Gauta 2021-03-09
